

PLAN DZIAŁALNOŚCI WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ W KATOWICACH NA 2025 ROK

Tekst jednolity przyjęty uchwałą Rady Nadzorczej nr 81/2025
z dnia 27.06.2025 roku

SPIS TREŚCI

	Strona
I. Podstawa prawna i uwarunkowania opracowania planu działalności	3
II. Priorytetowe działania WFOŚiGW w Katowicach w 2025 roku	5
III. Założenia do planu działalności WFOŚiGW w Katowicach na 2025 rok	7
IV. Roczny Plan Finansowy na 2025 rok	9
V. Obsługa programów unijnych	13
VI. Programy realizowane w ramach umów udostępnienia środków przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	15
VII. Kierunki wydatkowania środków finansowych na 2025 rok	22

Załączniki:

1. Roczny Plan Finansowy Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach na 2025 rok.
2. Kierunki wydatkowania środków finansowych Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach na 2025 rok.

I. Podstawa prawna i uwarunkowania opracowania planu działalności

Plan działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach na 2025 rok został opracowany w oparciu o ustawę Prawo ochrony środowiska.

Nadrzędnym zadaniem Funduszu jest realizacja regionalnej i krajowej polityki ochrony środowiska. Plan działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach na 2025 rok uwzględnia postanowienia zawarte w aktach prawnych, strategicznych dokumentach programowych oraz dokumentach regionalnych, a w szczególności w:

- Ustawie Prawo ochrony środowiska;
- Ustawie o finansach publicznych;
- Polityce ekologicznej państwa 2030 - strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej;
- Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.);
- Polityce Surowcowej Państwa 2050;
- Krajowym Planie na Rzecz Energii i Klimatu na lata 2021-2030;
- Polskiej strategii wodorowej do roku 2030 z perspektywą do 2040 roku;
- Polityce energetycznej Polski do 2040 roku;
- Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032;
- Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych;
- Planach gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy;
- Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”;
- Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla Województwa Śląskiego;
- Programie ochrony środowiska dla województwa śląskiego;
- Programie Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027;
- Planie gospodarki odpadami dla województwa śląskiego;
- Programie usuwania azbestu z terenu województwa śląskiego do roku 2032;
- Programie ochrony powietrza dla województwa śląskiego;
- Polityce gospodarki niskoemisyjnej dla Województwa Śląskiego. Regionalnej polityce energetycznej do roku 2030;
- Uchwale nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 roku w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw;
- Strategii Ochrony Przyrody Województwa Śląskiego do roku 2030;
- Programie Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FENIKS).

W roku 2025 Fundusz, podobnie jak w latach poprzednich, będzie wspierał działania na rzecz zrównoważonego rozwoju regionu, zgodnie z polityką ekologiczną państwa i województwa, poprzez preferencyjne dofinansowanie przedsięwzięć realizujących cele w obszarach interwencji zapisane w wojewódzkim programie ochrony środowiska oraz zapewniających

absorpcję środków unijnych dla osiągnięcia w województwie śląskim stanu środowiska wynikającego ze standardów Unii Europejskiej.

Fundusz wspiera działania służące wypełnianiu celów wynikających z regionalnej i krajowej polityki ochrony środowiska. Wsparcie finansowe samorządów, administracji rządowej, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych oraz pozostałych jednostek sprzyja uczestniczeniu tych podmiotów w realizacji zamierzeń w sektorze ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Pierwszeństwo w dofinansowaniu będą miały zadania wspierane środkami Unii Europejskiej lub innymi środkami zagranicznymi oraz zadania zapisane odpowiednio w krajowych i wojewódzkich programach i planach.

II. Priorytetowe działania WFOŚiGW w Katowicach w 2025 roku

Celem generalnym Funduszu, określonym w Strategii działania WFOŚiGW w Katowicach na lata 2025-2028, jest zmniejszenie wpływu działalności człowieka na klimat, zapewnienie systematycznej i trwałej poprawy stanu środowiska w województwie śląskim oraz zachowanie i przywracanie na jego obszarze terenów o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych.

Fundusz w 2025 roku będzie wspomagał osiągnięcie celów środowiskowych województwa śląskiego, przeznaczając środki finansowe na realizację następujących przedsięwzięć priorytetowych:

- ochrona atmosfery i ochrona przed hałasem;
- gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi (w tym rolnictwo ekologiczne);
- ochrona przyrody;
- edukacja ekologiczna;
- ochrona wód, adaptacja do zmian klimatu i gospodarka wodna;
- zapobieganie poważnym awariom i zagrożeniom środowiska;
- zarządzanie środowiskowe w regionie (w tym opracowania i ekspertyzy, monitoring środowiska oraz system kontroli wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska);
- profilaktyka zdrowotna.

Fundusz, mając na uwadze przypisaną mu misję, określił cele strategiczne swojej działalności (dla poszczególnych obszarów priorytetowych) w odniesieniu do celów w obszarach interwencji wg Programu ochrony środowiska dla województwa śląskiego, priorytetów Wspólnej Strategii Działania Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej na lata 2025-2028 oraz zapisów ustawy Prawo ochrony środowiska.

Rozwinięciem i uzupełnieniem celów strategicznych Funduszu są **cele operacyjne** (priorytety działalności) oraz **cele szczegółowe** (priorytetowe kierunki dofinansowania) ujęte w Liście przedsięwzięć priorytetowych planowanych do dofinansowania ze środków WFOŚiGW w Katowicach na 2025 rok.

Obszar priorytetowy		Cel strategiczny
1	Ochrona atmosfery i ochrona przed hałasem	Poprawa jakości powietrza oraz ograniczanie zużycia energii i wzrost wykorzystania energii z odnawialnych źródeł. Działania na rzecz transformacji w kierunku gospodarki niskoemisyjnej.
		Poprawa i utrzymanie dobrego stanu akustycznego środowiska.
2	Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi	Minimalizacja ilości powstających odpadów, wzrost wtórnego wykorzystania i ograniczenia składowania pozostałych odpadów, wspieranie gospodarki o obiegu zamkniętym.

		Przekształcenie terenów przemysłowych i zdegradowanych województwa śląskiego zgodnie z wymaganiami ekologicznymi oraz uwarunkowaniami społeczno-ekonomicznymi.
		Wspieranie działań w zakresie rolnictwa ekologicznego.
3	Ochrona przyrody	Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie różnorodności biologicznej.
4	Edukacja ekologiczna	Podniesienie świadomości ekologicznej oraz propagowanie działań proekologicznych i zasady zrównoważonego rozwoju.
5	Ochrona wód, adaptacja do zmian klimatu i gospodarka wodna	Przywrócenie wysokiej jakości wód powierzchniowych oraz ochrona jakości wód podziemnych i racjonalizacja ich wykorzystania, poprawa gospodarki wodno-ściekowej oraz adaptacja do zmian klimatu.
6	Zapobieganie poważnym awariom i zagrożeniom środowiska	Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii oraz minimalizacja ich skutków. Podniesienie poziomu ochrony przed skutkami zagrożeń naturalnych.
7	Zarządzanie środowiskowe w regionie	Stworzenie warunków najbardziej efektywnego uczestnictwa w realizacji polityki ekologicznej w regionie.
		Systemowe, stałe badania i oceny stanu środowiska.
		Wspomaganie systemu kontroli wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska.
8	Profilaktyka zdrowotna	Profilaktyka zdrowotna dzieci z obszarów, na których występują przekroczenia standardów jakości środowiska.

III. Założenia do planu działalności WFOŚiGW w Katowicach na 2025 rok

Projekt planu finansowego został przygotowany zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 16.11.2010 roku w sprawie gospodarki finansowej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Projekt planu przychodów i wydatków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach na 2025 rok sporządzony został w oparciu o następujące założenia:

- analizę realizacji planu finansowego w latach 2022-2024;
- preferowany będzie system zwrotnego finansowania ochrony środowiska;
- Fundusz będzie posiadał zdolność do regulowania podjętych zobowiązań finansowych w każdym momencie działalności.

Fundusz będzie wspierał działania na rzecz zrównoważonego rozwoju regionu zgodnie z polityką ekologiczną państwa i województwa, poprzez preferencyjne dofinansowanie przedsięwzięć realizujących cele długookresowe i krótkookresowe zapisane w wojewódzkim programie ochrony środowiska oraz zapewniających absorpcję środków unijnych dla osiągnięcia w województwie śląskim stanu środowiska wynikającego z ustaleń akcesji Polski do Unii Europejskiej.

Pierwszeństwo w dofinansowaniu będą miały zadania wspierane środkami Unii Europejskiej lub innymi środkami zagranicznymi.

Działania Funduszu realizowane będą z uwzględnieniem celów horyzontalnych, obejmujących:

- wsparcie realizacji zobowiązań środowiskowych Polski jako członka Unii Europejskiej;
- dążenie do efektywnego wykorzystania środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi, przeznaczonych na ochronę środowiska i gospodarkę wodną;
- wspomaganie zadań zapisanych w gminnych, powiatowych, wojewódzkich i krajowych planach i programach ochrony środowiska;
- wdrażanie innowacji z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, poprawę efektywności energetycznej i wykorzystania energii z odnawialnych źródeł, wspieranie gospodarki o obiegu zamkniętym, niskoemisyjności gospodarki i społeczeństwa oraz tworzenie warunków do powstawania zielonych miejsc pracy, rozwoju nowych technik i technologii służących racjonalnej gospodarce zasobami naturalnymi, zapobieganie powstawaniu lub ograniczenie emisji do środowiska, przeciwdziałanie marnowaniu żywności;
- promowanie zachowań ekologicznych, edukacja na rzecz zrównoważonego rozwoju.

Fundusz w 2025 roku będzie kontynuował realizację Programu „Czyste Powietrze”. Program przewiduje dofinansowanie między innymi:

- wymiany starych źródeł ciepła (pieców i kotłów na paliwo stałe) oraz zakup i montaż nowych źródeł ciepła spełniających wymagania Programu;
- docieplenia przegród budynku;
- wymiany stolarki okiennej i drzwiowej;
- instalacji odnawialnych źródeł energii (kolektorów słonecznych i instalacji fotowoltaicznej);

- montażu wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła.

Wykonawcami Programu jest 16 wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej, które podpisały w czerwcu 2018 roku porozumienie z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie.

Podstawowym celem Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” jest poprawa efektywności energetycznej istniejących zasobów mieszkalnych budownictwa jednorodzinnego poprzez gruntowną termomodernizację i wymianę palenisk – źródeł ciepła.

Program będzie realizowany w latach 2018-2029. Na jego realizację przewidziano budżet w wysokości 83,3 mld zł na dofinansowania udzielane w formie dotacji (w tym udzielanych w ramach programu Stop Smog), pożyczek dla gmin oraz termomodernizacyjnej ulgi podatkowej. Finansowanie Programu będzie pochodziło ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej, a także ze środków europejskich nowej perspektywy finansowej. Dodatkowym źródłem finansowania będą kredyty udzielane przez banki w planowanej wysokości 20 mld zł.

IV. Roczny Plan Finansowy na 2025 rok

Stan Funduszu na początek roku wynosi 1 355 978 tys. zł.

Przychody ujęte w Rocznym Planie Finansowym na 2025 rok

Przewiduje się, że przychody ogółem w 2025 roku wyniosą 889 782 tys. zł.

Wpływy z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych

Podstawowym źródłem przychodów zasilających fundusz statutowy Funduszu są środki pochodzące z opłat za korzystanie ze środowiska. Przychody te stanowią źródło dotacyjnego finansowania udzielanego przez Fundusz. Wpływy zaplanowano w wysokości 80 000 tys. zł. Wysokość wpływów z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych została oszacowana na podstawie bieżącego wykonania planu w tym zakresie i łącznie na 2025 rok wyniesie 81 000 tys. zł.

Nadwyżka dochodów gmin i powiatów z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych

Przychody z tytułu nadwyżek dochodów gmin i powiatów z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych zaplanowano w wysokości 22 000 tys. zł. Wysokość nadwyżki zaplanowana została na podstawie wykonania w 2024 roku.

Środki otrzymane z Unii Europejskiej

W związku z kontynuacją w 2025 roku realizacji Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” w ramach projektu grantowego Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat i Środowisko 2021-2027, zwanego dalej „FEnIKS” – Priorytet FENX.01 Wsparcie sektorów energetyka i środowisko z Funduszu Spójności: Działanie FENX.01.01. Efektywność energetyczna, konieczne jest ujęcie w układzie Roczno Planu Finansowego planowanych środków otrzymanych na ten cel z Unii Europejskiej w wysokości 700 576 tys. zł. Kwota ta uwzględnia także szacunek w zakresie rozliczenia pomocy technicznej w 2025 roku w wysokości 14 900 tys. zł.

Przychody finansowe, na które składają się:

- odsetki z tytułu oprocentowania udzielonych pożyczek;
- oprocentowanie wolnych środków.

Dominującą pozycję w przychodach finansowych Funduszu stanowią przychody z tytułu oprocentowania udzielonych pożyczek, zaplanowane w wysokości 47 500 tys. zł, w tym od jednostek sektora finansów publicznych 14 400 tys. zł. Podstawą oszacowania tych wielkości jest osiągnięty oraz planowany do osiągnięcia stan należności z tytułu udzielonych pożyczek.

W 2025 roku planuje się uzyskanie przez Fundusz przychodów z tytułu oprocentowania środków pieniężnych lokowanych w Banku Gospodarstwa Krajowego w wysokości 20 500 tys. zł.

Pozostałe przychody

Pozycja pozostałe przychody obejmuje między innymi przychody z tytułu realizacji przez Fundusz projektu pn.: „Projekt Doradztwa Energetycznego” oraz zwroty z rozliczeń dotacji

i umorzeń pożyczek. Na 2025 rok zaplanowane zostały także przychody z NFOŚiGW z przeznaczeniem na pokrycie kosztów obsługi zadań ponoszonych przez Fundusz, związanych z realizacją przedsięwzięć dofinansowanych w formie dotacji w ramach wdrażania Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”. Zaplanowane na 2025 rok pozostałe przychody wyniosą łącznie 18 206 tys. zł.

Koszty ujęte w Rocznym Planie Finansowym na 2025 rok

Zaplanowane na 2025 rok koszty wyniosą ogółem 930 755 tys. zł, w tym finansowanie z UE 700 576 tys. zł.

Dotacje

W 2025 roku zaplanowano kwotę wydatków w formie dotacji w wysokości 802 607 tys. zł, w tym finansowanie z UE 685 676 tys. zł. Dotacje na cele bieżące zaplanowano w wysokości 42 530 tys. zł, natomiast dotacje na cele inwestycyjne wyniosą 760 077 tys. zł.

Środki przekazywane państwowym jednostkom budżetowym za pośrednictwem rezerwy celowej budżetu państwa

Wysokość zaplanowanych środków wynosi 27 159 tys. zł. Kwota ta wynika z zawartych umów oraz podjętych decyzji na dofinansowanie zadań planowanych do realizacji w 2025 roku przez państwowe jednostki budżetowe.

Umorzenia pożyczek

Po przeprowadzeniu analizy warunków, na których Fundusz zawierał umowy pożyczek, obowiązujących zasad dotyczących umorzeń oraz uwzględniając założenia przyjęte do planu finansowego, oszacowano przewidywany poziom umorzeń w 2025 roku w wysokości 35 000 tys. zł.

Nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej niezwiązaną z wykonywaniem obowiązków pracowników administracji rządowej i samorządowej

Na nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej niezwiązaną z wykonywaniem obowiązków pracowników administracji rządowej i samorządowej przewiduje się w 2025 roku przeznaczyć środki w wysokości 610 tys. zł, z przeznaczeniem między innymi na corocznie przyznawane nagrody z okazji Dnia Ziemi tzw. „Zielone Czeki” oraz nagrody w konkursie „Zielona pracownia_Projekt”.

Koszty działalności organów i biura

Koszty bieżącej działalności zaplanowano na 2025 rok w wysokości 63 584 tys. zł.

W ramach kosztów uwzględnione zostały koszty wynagrodzeń dla 6 etatów zaangażowanych we wdrażanie Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020.

W kosztach działalności organów i biura ujęte zostały także koszty związane z realizacją przez Fundusz projektu pn. "Projekt Doradztwa Energetycznego" realizowanego w ramach Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027, ze środków Funduszu Spójności. Koszty podlegają refundacji.

Znaczący wpływ na planowane koszty działalności organów i biura ma realizacja Programu „Czyste Powietrze”. Należy zaznaczyć, że jest to program o bezprecedensowej skali, tak w zakresie wartości udzielanej pomocy, jak i ilości beneficjentów. Realizacja Programu i przyjmowanie wniosków beneficjentów, rozpoczęły się we wrześniu 2018 roku. Pozyskiwane doświadczenia wpływają na modyfikacje stosowanych procedur, przyczyniając się do poprawy efektywności. W ostatnich latach Fundusz osiągnął stabilny poziom w zakresie rozpatrywanych wniosków i zawieranych umów. Począwszy od 2023 roku nastąpiło podobne ustabilizowanie w zakresie rozliczania udzielonego dofinansowania. Część planowanych na 2025 rok kosztów Funduszu w zakresie wdrażania Programu „Czyste Powietrze” będzie podlegała refundacji. NFOŚiGW udostępnia środki finansowe dla wojewódzkich funduszy z przeznaczeniem na pokrycie kosztów obsługi zadań związanych z realizacją przedsięwzięć dofinansowanych w formie dotacji w ramach wdrażania Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”. W zakresie dofinansowania udzielanego na „Czyste Powietrze” z projektu grantowego FEnIKS, Fundusz także uzyskuje pomoc techniczną.

Przyjęta w planie na 2025 rok wysokość wynagrodzeń i składek od nich naliczonych uwzględnia zakładany w 2025 roku poziom i strukturę zatrudnienia oraz rezerwę umożliwiającą efektywne zarządzanie personelem, i oszacowana została w wysokości 49 224 tys. zł, co stanowi wzrost o 7% w stosunku do przewidywanego wykonania w roku 2024. Czynnikiem determinującym taki poziom kosztów wynagrodzeń jest planowane zwiększenie zatrudnienia, związane między innymi z obsługą Programu „Czyste Powietrze”.

W planie kosztów działalności organów i biura na 2025 rok uwzględnione zostały także koszty związane z przystąpieniem do pracowniczych planów kapitałowych w wysokości 525 tys. zł.

Koszty zakupu towarów i usług szacuje się na poziomie 9 426 tys. zł. Są to środki przeznaczone na pokrycie bieżących kosztów utrzymania Biura Funduszu, w tym między innymi czynszu, energii elektrycznej, usług telekomunikacyjnych i internetowych, usług pocztowych, zakupu materiałów biurowych, kosztów zakupu wyposażenia, usług serwisowych i konserwacyjnych dotyczących wyposażenia i samochodów służbowych.

Planowana realizacja Programu „Czyste Powietrze”, zgodnie z przyjętym modelem, generuje także wzrost innych niż wyżej omówione kosztów, co jest uwidocznione w planowanej ogólnej wysokości kosztów działalności organów i biura. Łączna kwota kosztów obsługi Programu została oszacowana w wysokości 23,4 mln zł.

Koszty finansowe

Koszty finansowe zaplanowano na poziomie 1 005 tys. zł. Wielkość ta obejmuje przede wszystkim planowane odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu udzielonych pożyczek (tzw. pożyczek trudnościamiagalnych).

Pozostałe koszty operacyjne

Pozostałe koszty operacyjne zaplanowano w wysokości 790 tys. zł, z przeznaczeniem między innymi na koszty windykacji należności trudnościamiagalnych, koszty związane z likwidacją Spółki „Ekofol II” S.A. oraz pozostałe koszty operacyjne.

Planowany stan funduszu na koniec 2025 roku wyniesie 1 315 005 tys. zł i zmniejszy się w stosunku do stanu na początek roku o 40 973 tys. zł.

Środki na wydatki majątkowe własne

Wydatki i zakupy w ramach inwestycji własnych zaplanowano na poziomie 2 750 tys. zł. Wielkość tej pozycji wynika między innymi z planowanego do realizacji w 2025 roku zakupu sprzętu komputerowego i oprogramowania informatycznego oraz wyposażenia technicznego biura.

Część tych wydatków przeznaczona zostanie na obszary działalności Funduszu związane z obsługą Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”.

W ramach wyposażenia technicznego biura planuje się zakup m.in. niszczarek o najwyższej klasie niszczenia dokumentów, skanerów, telefonów komórkowych oraz elektronicznych dyspozytorów kluczy.

Fundusz zaplanował na 2025 rok zakup sprzętu oraz oprogramowania do wdrożenia nowego systemu kadrowo-płacowego wraz z elektroniczną rejestracją czasu pracy. Nowoczesny moduł RCP pozwoli na elektroniczne ewidencjonowanie oraz rozliczanie czasu pracy, zgodnie z obowiązującymi w Funduszu systemami czasu pracy. System ewidencji czasu pracy można połączyć z systemami wspierającymi bezpieczeństwo w Funduszu oraz rozbudować w przyszłości o moduły dodatkowe, takie jak kontrola dostępu do określonych obszarów.

W ramach rozbudowy infrastruktury informatycznej posiadanej przez Fundusz zaplanowano dostawę, instalację oraz konfigurację sprzętu i oprogramowania serwerowego. Stale zwiększająca się liczba Beneficjentów, a co za tym idzie ilość przetwarzanych dokumentów, powodują wzrost zapotrzebowania zarówno mocy obliczeniowej, jak i powierzchni dyskowych oraz oprogramowania umożliwiającego jego działanie w nowym środowisku serwerowym. Zaplanowano również zakup pamięci masowej oraz zakup przełączników sieciowych. W ramach zabezpieczenia danych przed ich utratą zaplanowano zakup środowiska Disaster Recovery, środowiska Backup Offline, UTM na potrzeby biur w Katowicach i punktów konsultacyjnych w Bielsku-Białej oraz w Częstochowie.

W planie na 2025 rok uwzględniono również zakup czterech samochodów osobowych, które zastąpią wyeksploatowane pojazdy. Mając na uwadze stopień eksploatacji oraz osiągnięty przebieg, zasadna jest ich wymiana. Dalsza eksploatacja wiąże się z dużym ryzykiem awaryjności oraz ponoszeniem zwiększonych nakładów wynikających z konieczności wymiany podzespołów.

V. OBSŁUGA PROGRAMÓW UNIJNYCH

PROGRAM OPERACYJNY INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO

Fundusz jest Instytucją Wdrażającą w systemie instytucjonalnym wdrażania programów unijnych w perspektywie finansowej 2014-2020. W dniu 18 grudnia 2014 roku została zawarta z Ministrem Gospodarki umowa w sprawie systemu realizacji Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020, na mocy której powierzono Funduszowi funkcję Instytucji Wdrażającej dla Działania 1.7. Kompleksowa likwidacja niskiej emisji na terenie województwa śląskiego POIiŚ na lata 2014-2020 w ramach trzech poddziałań:

- 1.7.1 Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach mieszkalnych w województwie śląskim;
- 1.7.2 Efektywna dystrybucja ciepła i chłodu w województwie śląskim współfinansowanej ze środków Funduszu Spójności;
- 1.7.3 Promowanie wykorzystywania wysokosprawnej kogeneracji ciepła i energii elektrycznej w województwie śląskim.

O środki w ramach ww. poddziałań ubiegali się: wspólnoty, spółdzielnie, spółki prawa handlowego z udziałem Skarbu Państwa prowadzące działalność mieszkaniową, przedsiębiorcy oraz jednostki samorządu terytorialnego i ich związki oraz samorządowe jednostki organizacyjne z terenu całego województwa śląskiego.

W ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020 w 2025 roku do wydatkowania pozostała kwota maksymalnie 900 000 zł. Jej ostateczna wysokość oraz termin wypłaty są uzależnione od toczących się postępowań administracyjnych i sądowych.

Alokacja finansowa na działanie ze środków unijnych (w EUR) wraz z przypisaniem kwot na kategorie regionów przedstawia się następująco:

1.7. Kompleksowa likwidacja niskiej emisji na terenie województwa śląskiego	134 249 864 EUR
1.7.1 Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach mieszkalnych w województwie śląskim	74 441 229 EUR
1.7.2 Efektywna dystrybucja ciepła i chłodu w województwie śląskim	45 742 948 EUR
1.7.3 Promowanie wykorzystywania wysokosprawnej kogeneracji ciepła i energii elektrycznej w województwie śląskim	14 065 687 EUR

FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA INFRASTRUKTURĘ, KLIMAT I ŚRODOWISKO (FEniKS) 2021-2027 „PROJEKT DORADZTWA ENERGETYCZNEGO”

Od dnia 01.01.2024 roku Fundusz, we współpracy z 16 partnerami na terenie całego kraju (wojewódzkimi funduszami i Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej), realizuje projekt pn. „Projekt Doradztwa Energetycznego” finansowany w 100% ze środków FEniKS 2021-2027. Projekt jest kontynuacją „Ogólnopolskiego systemu wsparcia doradczego dla sektora publicznego, mieszkaniowego oraz przedsiębiorstw w zakresie efektywności energetycznej oraz OZE” finansowanego ze środków POIiŚ 2014-2020. Umowa o Partnerstwie na rzecz realizacji „Projektu Doradztwa Energetycznego” została podpisana

24 grudnia 2024 roku. Budżet całego Projektu na okres od 01.01.2024 roku do 31.12.2029 roku wynosi 172 mln zł (40 mln euro), w tym udział Funduszu 9,97 mln zł.

Celem głównym Projektu jest wspieranie działań wyznaczonych przez Europejski Zielony Ład (EZŁ), mających na celu osiągnięcie przez Polskę neutralności klimatycznej do 2050 roku.

Cel główny Projektu wpisuje się w wizję bardziej przyjaznej dla środowiska, niskoemisyjnej i przechodzącej w kierunku gospodarki zeroemisyjnej oraz odpornej Europy.

W ramach Funduszu zadania wynikające z Projektu Doradztwa będzie realizował 6 osobowy Zespół Doradców Energetycznych.

Zadania polegające na promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, łagodzenia zmian klimatu i przystosowania się do nich, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem oraz zrównoważonej mobilności będą realizowane poprzez udzielanie konsultacji i porad dotyczących inwestycji proekologicznych, działań edukacyjno-szkoleniowych oraz szeroko prowadzonych działań informacyjno-promocyjnych (konferencje, audycje telewizyjne i radiowe, publikacje, kampanie informacyjne), dotyczących tematyki Projektu i udziału funduszy unijnych w realizowaniu celów klimatycznych. Na realizację wskazanych zadań, na rok 2025, przewidziano kwotę 1,4 mln zł (obejmującą również wynagrodzenia Doradców), która zostanie zrefundowana ze środków FENIKS.

„Projekt Doradztwa Energetycznego” został wskazany jako działanie o znaczeniu strategicznym dla wdrażania FENIKS 2021-2027.

VI. PROGRAMY REALIZOWANE W RAMACH UMÓW UDOSTĘPNIENIA ŚRODKÓW PRZEZ NARODOWY FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ

1. PROGRAM PRIORYTETOWY „CZyste POWIETRZE”

W 2018 roku uruchomiony został rządowy Program Priorytetowy „Czyste Powietrze”. Jego najważniejszym celem jest ograniczenie emisji do atmosfery szkodliwych substancji, które powstają na skutek ogrzewania domów jednorodzinnych słabej jakości paliwem w przestarzałych domowych piecach. Program skupia się na wymianie starych pieców i kotłów na paliwo stałe oraz termomodernizacji budynków jednorodzinnych, by efektywnie zarządzać energią. Działania te nie tylko pomogą chronić środowisko, ale dodatkowo zwiększą domowy budżet, dzięki oszczędnościom finansowym.

Program skierowany jest do osób fizycznych będących właścicielami/współwłaścicielami budynków mieszkalnych jednorodzinnych/lokalii mieszkalnych wydzielonych w budynkach jednorodzinnych lub osób posiadających zgodę na rozpoczęcie budowy budynku jednorodzinnego (obowiązywało do dnia 14.05.2020 roku). Budżet Programu wynosi 83,3 mld zł na dofinansowania udzielane w formie dotacji (w tym udzielanych w ramach programu Stop Smog), pożyczek dla gmin oraz termomodernizacyjnej ulgi podatkowej. Dodatkowym źródłem finansowania będą kredyty udzielane przez banki w planowanej wysokości 20 mld zł.

W czerwcu 2018 roku zawarte zostało, pomiędzy NFOŚiGW a 16 wojewódzkimi funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej, Porozumienie w sprawie realizacji Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”. Nabór wniosków rozpoczął się 19 września 2018 roku i jest prowadzony w trybie ciągłym.

Prognozowana liczba wniosków, które zostaną złożone w 2025 roku, wynosi ok. 32 tys.

Część planowanych kosztów obsługi zadań ponoszonych przez Fundusz, związanych z realizacją przedsięwzięć dofinansowanych w formie dotacji w ramach wdrażania Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”, będzie podlegała refundacji.

W 2025 roku w ramach Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”, NFOŚiGW będzie, jak w latach ubiegłych, udostępniał środki dla gmin w zakresie pokrycia kosztów związanych z wdrażaniem przez nie Programu. Wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej już od lipca 2019 roku podpisują z gminami porozumienia w sprawie realizacji Programu. W celu dalszego usprawnienia i zacieśnienia współpracy w zakresie realizacji Programu, od 1 marca 2021 roku, wprowadzono specjalne zachęty dla gmin, które poprzez podpisanie porozumienia lub aneksu w związku z realizacją Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”, uzyskują wsparcie finansowe na pokrycie kosztów ponoszonych przez samorząd.

Począwszy od II kwartału 2022 roku zwiększono roczną kwotę za prowadzenie punktu konsultacyjno-informacyjnego. Zmiany dotyczą również zasad współpracy jednostek samorządu terytorialnego z WFOŚiGW. Są to m.in. uproszczenia sposobu rozliczania i wypłacania środków finansowych, a także większa przejrzystość zasad realizacji działań wspierających mieszkańców w procesie aplikacji i rozliczenia inwestycji w ramach Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”.

Fundusz w dniu 16.04.2024 roku zawarł z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Umowę o dofinansowanie nr FENX.01.01-IW.01-0001/24 Projektu „Program priorytetowy „Czyste Powietrze” realizowany w województwie śląskim” w ramach działania FENX.01.01 Efektywność energetyczna priorytet FENX.01 Wsparcie sektorów energetyka i środowisko z Funduszu Spójności programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027. Planowany całkowity koszt realizacji Projektu Grantowego wynosi 710 mln zł.

Od czasu uruchomienia, we wrześniu 2018 roku, Program Priorytetowy „Czyste Powietrze” podlega stałemu monitoringowi, analizie i ewaluacji. Efektem są systematyczne zmiany i upraszczanie procesu przyznawania dotacji. Uruchomiony w lipcu 2021 roku nabór umożliwia składanie wniosków o dofinansowanie w formie dotacji na częściową spłatę kapitału kredytu bankowego w ramach Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”. Wnioski o dofinansowanie w formie dotacji na częściową spłatę kapitału kredytu bankowego, w ramach Programu można złożyć wyłącznie w bankach, które przystąpiły do jego wdrażania. Banki udzielają informacji o Programie oraz na podstawie danych przekazanych przez wnioskodawców, wypełniają wnioski o dotację na częściową spłatę kapitału udzielonego przez siebie kredytu.

Wprowadzona w lipcu 2022 roku zmiana Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” umożliwia Beneficjentom uprawnionym do podwyższonego lub najwyższego poziomu dofinansowania otrzymanie dofinansowania przedsięwzięcia w formie dotacji z prefinansowaniem - wypłaty części kwoty dotacji w formie zaliczki. Wprowadzona zmiana umożliwia rozpoczęcie realizacji inwestycji bez zaangażowania środków własnych.

W ramach zmiany Programu, wprowadzonej 03.01.2023 roku, podniesiono maksymalne kwoty dotacji dla poszczególnych materiałów i urządzeń finansowanych z Programu oraz maksymalne kwoty dotacji dla poszczególnych rodzajów przedsięwzięć. Zmieniona wersja Programu przewiduje dodatkowe dofinansowanie dla Beneficjentów, którzy zdecydują się na przeprowadzenie kompleksowej termomodernizacji budynku. Koszty kwalifikowane nie obejmują podatku od towarów i usług (VAT). Dotacja w ramach Programu udzielana jest w odniesieniu do kosztów netto.

W dniu 22.04.2024 roku wprowadzona została m.in. zmiana dotycząca pomp ciepła, kotłów zgazowujących drewno o podwyższonym standardzie oraz kotłów na pellet drzewny o podwyższonym standardzie, dofinansowywanych w ramach Programu. Kosztem kwalifikowanym w ramach Programu mogą być wyłącznie pompy ciepła, kotły zgazowujące drewno o podwyższonym standardzie oraz kotły na pellet drzewny o podwyższonym standardzie wpisane na listę zielonych urządzeń i materiałów (ZUM). Wprowadzone zostało również ograniczenie możliwości wnioskowania w ramach Części 3) Programu (najwyższy poziom dofinansowania). Wydłużono okres wydatkowania środków przez wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej z 30.09.2029 roku do 31.12.2029 roku.

Kolejna, wprowadzona w dniu 14.06.2024 roku, zmiana Programu uwzględnia możliwość przedłożenia certyfikatów nadania znaków jakości HP Keymark, EHPA Q lub Eurovent w celu czasowego wpisania pomp ciepła na listę zielonych urządzeń i materiałów (ZUM) – jednakże nie dłużej niż do dnia 31.12.2024 roku. Wprowadzono również obowiązkowy audyt energetyczny przy zakupie i montażu pomp ciepła kwalifikowanych w ramach Programu.

Z dniem 28 listopada 2024 roku decyzją Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie w uzgodnieniu z Ministerstwem Klimatu i Środowiska wstrzymany został nabór wniosków o dofinansowanie w ramach Programu. Decyzja ta podyktowana była koniecznością zmiany Programu i zabezpieczenia polskich gospodarstw domowych przed występującymi w nim nadużyciami ze strony wykonawców i pośredników. Jednocześnie 12 grudnia 2024 roku została uruchomiona odrębna, czwarta część Programu „Czyste Powietrze” stworzona na potrzeby termomodernizacji domów jednorodzinnych dotkniętych skutkami powodzi, która wystąpiła we wrześniu 2024 r. na terenie m.in. woj. śląskiego.

Nabór wniosków o dofinansowanie w Programie „Czyste Powietrze” został wznowiony 31 marca 2025 roku w jego nowej odsłonie. Dzięki reformie Programu ukierunkowano pomoc na osoby szczególnie narażone na ubóstwo energetyczne, uszczelniono zasady dofinansowań, wzmocniono rolę gmin w Programie przez powierzenie im roli operatorów. Wprowadzono m.in. racjonalizację wydatków – maksymalne kwoty dotacji w poszczególnych rodzajach kosztów kwalifikowanych, w tym limity dotacji jednostkowych na m² powierzchni ocieplenia/stołarki; obowiązkowe potwierdzenie standardu energetycznego przed i po inwestycji; ogólnopolski system operatorów – bezpłatne wsparcie dla beneficjentów najwyższego i podwyższonego poziomu dofinansowania. Budżet Programu został zasilony 10 mld zł bezzwrotnych dotacji ze środków Funduszu Modernizacyjnego.

Fundusz zawarł z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Umowę udostępnienia środków z przeznaczeniem na udzielanie dotacji i wspólnej realizacji Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” ze środków Funduszu Modernizacyjnego. W 2025 roku Narodowy Fundusz udostępni Funduszowi środki do kwoty 710 mln zł.

2. PROGRAM AGROENERGIA CZĘŚĆ 1) MIKROINSTALACJE, POMPY CIEPŁA I TOWARZYSZĄCE MAGAZYNY ENERGII

W 2025 roku Fundusz będzie kontynuował zawartą z Narodowym Funduszem umowę udostępnienia środków z przeznaczeniem na udzielanie dotacji i wspólnej realizacji Programu Priorytetowego „Agroenergia Część 1) Mikroinstalacje, pompy ciepła i towarzyszące magazyny energii”.

Celem programu jest zwiększenie produkcji energii ze źródeł odnawialnych w sektorze rolniczym.

Dofinansowaniu podlegają przedsięwzięcia polegające na zakupie i montażu:

- instalacji fotowoltaicznych o zainstalowanej mocy elektrycznej większej niż 10 kW oraz nie większej niż 50 kW;
- instalacji wiatrowych o zainstalowanej mocy elektrycznej większej niż 10 kW oraz nie większej niż 50 kW;
- pomp ciepła o mocy większej niż 10 kW oraz nie większej niż 50 kW, przy czym złożenie wniosku jest uwarunkowane wcześniejszym przeprowadzeniem audytu energetycznego, który rekomenduje wnioskowany zakres przedsięwzięcia;
- instalacji hybrydowej, tj.: fotowoltaika wraz z pompą ciepła lub elektrownia wiatrowa wraz z pompą ciepła, sprzężone w jeden układ, przy czym złożenie wniosku jest uwarunkowane

wcześniejszym przeprowadzeniem audytu energetycznego, który rekomenduje zastosowanie pompy ciepła;
służących zaspokajaniu własnych potrzeb energetycznych Wnioskodawcy w miejscu prowadzenia działalności rolniczej.

Beneficjentem środków może być:

- osoba fizyczna będąca właścicielem lub dzierżawcą nieruchomości rolnych, których łączna powierzchnia użytków rolnych zawiera się w przedziale od 1 ha do 300 ha oraz co najmniej rok przed złożeniem wniosku prowadząca osobiście gospodarstwo rolne;
- osoba prawna będąca właścicielem lub dzierżawcą nieruchomości rolnych, których łączna powierzchnia użytków rolnych zawiera się w przedziale od 1 ha do 300 ha oraz co najmniej rok przed złożeniem wniosku o udzielenie dofinansowania prowadząca działalność rolniczą lub działalność gospodarczą w zakresie usług rolniczych.

Dofinansowanie będzie realizowane w formie dotacji. Kwota alokacji do dofinansowania została określona w umowie udostępnienia środków przez NFOŚiGW i wynosi 2 000 tys. zł.

3. OGÓLNOPOLSKI PROGRAM FINANSOWANIA USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST

Celem programu jest wzrost ilości unieszkodliwionych oraz zabezpieczonych odpadów zawierających azbest.

Beneficjentami środków w tym Programie są jednostki samorządu terytorialnego. W ramach Programu zrealizowane zostaną przedsięwzięcia w zakresie demontażu, zbierania, transportu oraz unieszkodliwiania lub zabezpieczania odpadów zawierających azbest, zgodne z gminnymi programami usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest oraz przedsięwzięcia w zakresie demontażu, zbierania, transportu oraz unieszkodliwiania lub zabezpieczenia odpadów zawierających azbest na obszarach dotkniętych klęską żywiołową lub dotkniętych zdarzeniami noszącymi znamiona klęski żywiołowej.

Dodatkowo w roku 2023 Program został rozszerzony o część 2 - unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest w gospodarstwach rolnych należących do beneficjentów Działania A1.4.1 w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności.

Beneficjentami w ramach cz. 2 są jednostki samorządu terytorialnego i ich związki.

Ostatecznymi odbiorcami korzyści będą beneficjenci Działania A1.4.1 w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności, którym Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) wypłaciła i rozliczyła środki na realizację przedsięwzięcia w ramach inwestycji A1.4.1 objętej Krajowym Planem Odbudowy i Zwiększania Odporności.

Wysokość dofinansowania wynosi do 100% kosztów kwalifikowanych udostępnionych ze środków NFOŚiGW. Kwota alokacji środków wynosi 1 500 tys. zł. Dopuszcza się możliwość zwiększania puli środków.

W 2025 roku Fundusz zamierza kontynuować finansowanie zadań w ramach części 2 Programu „Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest”.

4. PROGRAM PRIORYTETOWY CIEPŁE MIESZKANIE

W 2025 roku Fundusz będzie kontynuował wspólnie z NFOŚiGW realizację Programu Priorytetowego „Ciepłe Mieszkanie”. W lipcu 2022 roku ogłoszony został I nabór wniosków dla gmin, a we wrześniu 2023 roku nabór do II edycji Programu. Druga edycja Programu umożliwia pozyskanie dotacji dla wspólnot mieszkaniowych obejmujących od 3 do 7 lokali mieszkalnych. Program realizowany będzie w latach 2022-2026 (realizacja zadań do końca 2025 roku). Celem Programu jest poprawa jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji pyłów oraz gazów cieplarnianych poprzez wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej w lokalach mieszkalnych znajdujących się w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych zlokalizowanych na terenie województwa śląskiego.

Program realizowany w formie dotacji skierowany jest do gmin, które w jego ramach mogą uzyskać dotację ze środków udostępnionych przez NFOŚiGW, a następnie udzielić dotacji beneficjentom końcowym, tj. osobom fizycznym posiadającym tytuł prawny wynikający z prawa własności lub ograniczonego prawa rzeczowego do lokalu mieszkalnego, albo najmu lokalu mieszkalnego stanowiącego własność gminy wchodzącego w skład mieszkaniowego zasobu gminy, jeżeli nie wszystkie lokale mieszkalne w tym budynku stanowią własność gminy, znajdującego się w budynku mieszkalnym wielorodzinnym znajdującym się na terenie gminy, realizującym przedsięwzięcie będące przedmiotem dofinansowania oraz dla wspólnot mieszkaniowych obejmujących od 3 do 7 lokali mieszkalnych. W pierwszym naborze dotacje otrzymało 26 gmin, natomiast w drugim do dofinansowania zakwalifikowano 29. Łącznie w obu naborach na realizację zadań zabezpieczono środki w wysokości 194,14 mln zł.

5. PROGRAM ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU CZĘŚĆ 2) USUWANIE SKUTKÓW POWODZI 2024 R.

W dniu 04.10.2024 roku Fundusz zawarł z NFOŚiGW umowę udostępnienia środków z przeznaczeniem na udzielanie dotacji na realizację Programu Priorytetowego „Adaptacja do zmian klimatu Część 2) Usuwanie skutków powodzi 2024 r.”. Program ma na celu wsparcie zadań na obiektach ochrony środowiska i gospodarki wodnej, dotyczących usuwania skutków powodzi, która miała miejsce w Polsce w 2024 roku.

Beneficjentami końcowymi programu są jednostki samorządu terytorialnego oraz podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji zadań własnych jst, które realizują przedsięwzięcie na obszarze, na którym wprowadzono stan klęski żywiołowej w 2024 roku.

Kosztami kwalifikowanymi w ramach programu są koszty zadań na obiektach ochrony środowiska i gospodarki wodnej, dotyczących likwidowania skutków powodzi, pomniejszone o wartość przysługującego wnioskodawcy ubezpieczenia obejmującego ten obiekt.

Alokacja środków w formie dotacji w ramach programu wynosi 5 000 tys. zł.

Dofinansowanie jest realizowane w formie dotacji w wysokości do 100% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia. Może być przeznaczone na zadania, których wartość szacunku szkód, przeprowadzona zgodnie z kompetencjami przez właściwego wojewodę lub dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej, wynosi co najmniej 100 tys. zł. Iloraz wartości szacunku szkód powodziowych do wartości planowanej inwestycji powinien wynosić co najmniej 1,0.

6. OGÓLNOPOLSKI PROGRAM FINANSOWANIA SŁUŻB RATOWNICZYCH CZĘŚĆ 1) DOFINANSOWANIE ZAKUPU SPECJALISTYCZNEGO SPRZĘTU WYKORZYSTYWANEGO W AKCJACH RATOWNICZYCH

Beneficjentami końcowymi środków w tym Programie są jednostki ochotniczych straży pożarnych oraz inne jednostki służb ratowniczych (z wykluczeniem państwowych jednostek budżetowych), znajdujące się na liście zaakceptowanej przez Ministra Klimatu i Środowiska w ramach Porozumienia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministra Klimatu i Środowiska.

W ramach Programu zakupiony zostanie specjalistyczny sprzęt wykorzystywany w akcjach ratowniczych oraz podczas usuwania skutków zagrożeń, w tym między innymi samochody ratowniczo-gaśnicze.

Program przewidziany jest do realizacji w latach 2018-2025.

Kwota dofinansowania na rok 2025 zostanie określona w liście beneficjentów zaakceptowanej przez Ministra Klimatu i Środowiska w ramach porozumienia z Ministrem Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie współdziałania w zakresie zwalczania zagrożeń dla środowiska.

Zakłada się zawarcie z NFOŚiGW stosownej umowy udostępnienia środków z przeznaczeniem na udzielanie dotacji i wspólnej realizacji Programu „Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych”.

Fundusz na 2025 rok zabezpieczył na ten cel środki własne w wysokości 7 000 tys. zł. Kwota dofinansowania na rok 2025 będzie określona przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w umowie udostępnienia środków.

7. OGÓLNOPOLSKI PROGRAM FINANSOWANIA SŁUŻB RATOWNICZYCH CZĘŚĆ 3) MODERNIZACJA ENERGETYCZNA BUDYNKÓW OCHOTNICZYCH STRAŻY POŻARNYCH

Celem Programu jest zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych poprzez wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej budynków ochotniczych straży pożarnych położonych na terenie gmin liczących do 20 tys. mieszkańców oraz polepszenie stanu infrastruktury służącej utrzymaniu i zabezpieczeniu specjalistycznego sprzętu i urządzeń technicznych, wykorzystywanych w akcjach ratowniczych oraz podczas usuwania skutków zagrożeń, poprzez modernizację budynków ochotniczych straży pożarnych.

Dofinansowane będą przedsięwzięcia polegające na:

- termomodernizacji budynku/budynków ochotniczych straży pożarnych;
- instalacji OZE na terenie obiektów ochotniczych straży pożarnych;
- wymianie źródła ciepła w budynkach ochotniczych straży pożarnych.

Beneficjentami końcowymi programu są jednostki ochotniczych straży pożarnych lub gminy, wskazane przez Ministra Klimatu i Środowiska.

Dofinansowanie jest realizowane w formie dotacji w wysokości do 100% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia. Łączna kwota dofinansowania ze środków NFOŚiGW i wfośigw w województwie nie może przekroczyć wartości stanowiącej iloczyn liczby gmin, na terenie których zostały wskazane jednostki ochotniczych straży pożarnych i kwoty 500 tys. zł.

W 2025 roku alokacja środków w formie dotacji w ramach Programu na terenie województwa śląskiego wynosi 8 500 tys. zł, z czego 5 000 tys. zł stanowią środki Funduszu, a 3 500 tys. zł to środki Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

8. PROGRAM „MOJA WODA”

W 2020 roku Fundusz wspólnie z Narodowym Funduszem rozpoczął realizację Programu Priorytetowego „Moja Woda”.

Celem programu jest ochrona zasobów wody poprzez zwiększenie retencji na terenie posesji przy budynkach jednorodzinnych oraz wykorzystywanie zgromadzonej wody opadowej i roztopowej. Celem strategicznym jest podniesienie poziomu ochrony przed skutkami zmian klimatu i zagrożeń naturalnych.

Beneficjentami środków w tym Programie będą osoby fizyczne będące właścicielami lub współwłaścicielami nieruchomości, na której znajduje się budynek mieszkalny jednorodzinny, z uwzględnieniem domów nowo budowanych z kompletnym systemem orynnowania dachu, z wyłączeniem tych nieruchomości, dla których udzielono już dofinansowania z Programu Priorytetowego „Moja Woda”.

Program przewidziany jest do realizacji w latach 2020-2025.

W 2023 roku ogłoszono kolejny nabór wniosków w ramach Programu „Moja Woda”. Wysokość dofinansowania wynosi do 80% kosztów kwalifikowanych udostępnionych ze środków Narodowego Funduszu, nie więcej niż 6 tys. zł na jedno przedsięwzięcie.

Nabór wniosków w ramach Programu jest naborem ciągłym do wyczerpania alokacji środków.

Kwota alokacji środków wynosi 29 000 tys. zł.

VII. Kierunki wydatkowania środków finansowych na 2025 rok

Planowane wypłaty środków finansowych w formie pożyczek, bankowych linii kredytowych, dotacji i przekazania środków w podziale na poszczególne obszary priorytetowe przedstawia Załącznik nr 2 do Planu działalności WFOŚiGW w Katowicach na 2025 rok.

W ramach udzielanej pomocy finansowej będą stosowane następujące założenia:

- aktywne włączenie się w proces wypełniania zobowiązań w zakresie inwestycji ekologicznych, wynikających z traktatu akcesyjnego do Unii Europejskiej;
- kolejność dofinansowania zadań środkami Funduszu z priorytetem wspomagania przedsięwzięć dofinansowywanych środkami pochodzącymi z Unii Europejskiej;
- działania w zakresie racjonalnego wykorzystania posiadanych środków w celu maksymalizacji efektów ekologicznych przy efektywnym poziomie angażowanych środków.

Wspieranie przedsięwzięć w dziedzinie ochrony atmosfery i ochrony przed hałasem

W zakresie ochrony atmosfery dofinansowywane będą zadania mające na celu:

- zmniejszanie emisji pyłowo-gazowej, w tym tzw. „niskiej emisji”, zwiększenie efektywności energetycznej wytwarzania, przesyłu lub użytkowania energii;
- wspieranie odnawialnych lub alternatywnych źródeł energii;
- wspieranie inwestycji z zakresu ochrony atmosfery realizowanych w ramach wspólnych programów z NFOŚiGW;
- ograniczenie negatywnego wpływu hałasu na mieszkańców i środowisko.

W 2025 roku konieczna jest kontynuacja i intensyfikacja działań mających na celu poprawę jakości powietrza, zwłaszcza w zakresie zmniejszenia emisji pyłu zawieszonego (w tym PM_{2,5} i PM₁₀) i benzo(a)pirenu oraz w zakresie zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych, przede wszystkim dwutlenku węgla.

W ramach zmniejszania emisji zanieczyszczeń do atmosfery Fundusz przewiduje wspieranie realizacji następujących grup przedsięwzięć:

- wdrażanie projektów nowoczesnych, efektywnych i przyjaznych środowisku układów technologicznych oraz systemów wytwarzania, przesyłu lub użytkowania energii;
- budowa i modernizacja systemów redukcji zanieczyszczeń pyłowo-gazowych;
- wdrażanie obszarowych programów ograniczenia emisji pyłowo-gazowych;
- instalacje do produkcji paliw niskoemisyjnych lub biopaliw;
- wymiana autobusów komunikacji miejskiej na autobusy zeroemisyjne (zgodnie z ustawą z dnia 11 stycznia 2018 roku o elektromobilności i paliwach alternatywnych) oraz pojazdów używanych jako pojazdy uprzywilejowane lub pojazdów służących przeprowadzaniu kontroli bezpieczeństwa, z wprowadzeniem do eksploatacji pojazdów z napędem hybrydowym lub elektrycznym;
- budowa infrastruktury ładowania drogowego transportu samochodowego oraz zakup samochodów elektrycznych.

W zakresie poprawy efektywności energetycznej Fundusz będzie wspierał następujące grupy działań:

- termoizolacja budynków w zakresie wynikającym z audytu energetycznego;
- budowa lub zmiana systemu ogrzewania na bardziej efektywny ekologicznie i energetycznie;
- budowa, wymiana lub modernizacja sieci ciepłych;
- modernizacja oświetlenia ulicznego/drogowego poprzez zastosowanie energooszczędnych źródeł światła;
- zastosowanie innych, technologicznie, ekologicznie i ekonomicznie uzasadnionych rozwiązań, zmniejszających zużycie energii elektrycznej lub ciepłej.

W przypadku odnawialnych źródeł energii w województwie śląskim uzasadnienie mają inwestycje oparte na: biomasie/biogazie (pochodzących ze składowisk odpadów, oczyszczalni ścieków oraz rolnictwa) i energii słonecznej. Lokalnie możliwe jest również wykorzystanie energii wodnej, geotermalnej.

Efektywne wykorzystanie odnawialnych i alternatywnych źródeł energii jest istotne z punktu widzenia poprawy jakości środowiska naturalnego, ochrony zasobów paliw kopalnych oraz wzrostu bezpieczeństwa energetycznego regionu.

W związku z tym nadal na szczególnie preferencyjnych warunkach wspierane przez Fundusz będą działania polegające na wdrażaniu projektów z zakresu ograniczenia niskiej emisji realizowanych przez Gminy na rzecz swoich mieszkańców oraz zadania realizowane przez jednostki sektora finansów publicznych w obiektach użyteczności publicznej oraz przez pozostałe jednostki w obiektach użyteczności publicznej wpisanych do rejestru zabytków.

W 2025 roku Fundusz będzie udzielał dofinansowania na zadania związane z ograniczeniem negatywnego wpływu hałasu na mieszkańców i środowisko. Fundusz przewiduje w tym zakresie wspieranie realizacji działań zmierzających do zmniejszenia uciążliwości hałasu drogowego. Planuje się wdrażanie projektów, które będą zawierały elementy redukujące/minimalizujące oddziaływanie hałasu. Projekty będą realizowane według najlepszej środowiskowo opcji, ze szczególnym uwzględnieniem jak najmniejszego wpływu na klimat akustyczny.

W 2025 roku Fundusz na mocy podpisanych z NFOŚiGW porozumień dotyczących poprawy jakości powietrza będzie kontynuował wsparcie finansowe dla realizacji Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”, który ma na celu poprawę efektywności energetycznej istniejących zasobów mieszkalnych budownictwa jednorodzinnego poprzez gruntowną termomodernizację i wymianę palenisk – źródeł ciepła.

W 2025 roku Fundusz będzie kontynuował trzy Programy związane z przedsięwzięciami polegającymi na termomodernizacji budynków oraz zastosowaniu OZE, z terenu województwa śląskiego:

- „Program Poprawa Jakości Powietrza w województwie śląskim – odnawialne źródła energii w obiektach użyteczności publicznej” – realizowany wspólnie z Urzędem Marszałkowskim, skierowany do budynków użyteczności publicznej w zakresie wymiany węglowych źródeł ciepła na źródła odnawialne lub podłączenie do sieci ciepłej;
- Program „EKO Remiza” wspierający modernizację budynków OSP;

- Program „OZE na Start” – kontynuacja i rozszerzenie Programu „50 kW na start” wspierający przedsięwzięcia z zakresu instalacji fotowoltaicznych, magazynów energii oraz zabudowy pomp ciepła oraz stacji ładowania pojazdów elektrycznych i hybrydowych dla przedsiębiorców.

W 2025 roku przewiduje się zwiększenie udziału środków statutowych w formie dotacji na realizację zadań z zakresu ochrony atmosfery realizowanych przez jednostki sektora finansów publicznych w obiektach użyteczności publicznej, w tym OZE.

W 2025 roku planowana jest kontynuacja rozpoczętego w 2024 roku Programu „Zamień piec na sieć”. W ramach Programu możliwe jest pozyskanie przez koncesjonowane przedsiębiorstwa ciepłownicze dofinansowania na zadania związane z podłączeniem budynków do sieci ciepłowniczej. Dodatkowo uruchomiony został Program „Eko Wspólnota”, który jest uzupełnieniem Programu „Zamień piec na sieć” i będzie polegał na wsparciu wspólnot mieszkaniowych w zakresie termomodernizacji obiektów, w tym także wymianie źródeł ciepła, a w szczególności podłączeniu budynków do sieci ciepłowniczej.

Wspieranie przedsięwzięć w dziedzinie gospodarki odpadami i ochrony powierzchni ziemi

W zakresie gospodarki odpadami i ochrony powierzchni ziemi środki Funduszu będą przekazane na: ograniczenie obciążenia środowiska odpadami, zapewnienie bezpiecznego dla środowiska gospodarowania odpadami, wspieranie gospodarki o obiegu zamkniętym, rewitalizację terenów przemysłowych i zdegradowanych, ochronę gleb użytkowanych rolniczo oraz działania w zakresie rolnictwa ekologicznego.

Środki Funduszu przeznaczone zostaną w pierwszej kolejności na działania pozwalające na zapobieganie powstawaniu odpadów, przygotowanie ich do powtórnego użycia, wdrożenie technologii małoodpadowych oraz zadania związane z rozbudową instalacji regionalnych. Na dofinansowanie będą mogły liczyć też zadania usprawniające segregację odpadów na terenie gmin, w tym m.in. tworzenie gminnych punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych.

Warunkiem dopuszczalności finansowania inwestycji dotyczących odpadów komunalnych ze środków Funduszu jest ujęcie ich w planie inwestycyjnym, stanowiącym załącznik do wojewódzkiego planu gospodarki odpadami.

Planowane jest również zabezpieczenie środków finansowych na zadania związane z:

- usuwaniem wyrobów zawierających azbest;
- likwidacją „bomb ekologicznych” na terenie województwa;
- zapobieganiem lub usuwaniem skutków zanieczyszczenia środowiska, w przypadku nieustalenia podmiotu za nie odpowiedzialnego.

Wychodząc naprzeciw potrzebom wsparcia finansowego działań prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego w ramach „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu”, Fundusz chce kontynuować finansowanie zadań związanych z unieszkodliwieniem odpadów zawierających azbest poszerzonych w 2023 o zakres związany z gospodarstwami rolnymi.

W 2025 roku dla jednostek samorządu terytorialnego będą one finansowane w ramach programu finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest. Oferowane dofinansowanie skierowane będzie do gmin, które posiadają na swoim terenie zinwentaryzowane i objęte gminnym programem likwidacji azbestu obiekty, zawierające w swej strukturze azbest.

Wsparcie finansowe będą mogły uzyskać działania polegające na wytworzeniu, zebraniu, transporcie i unieszkodliwieniu odpadów zawierających azbest.

W ramach celu długoterminowego dotyczącego ochrony powierzchni ziemi, który został określony jako przekształcenie terenów przemysłowych i zdegradowanych województwa śląskiego, zgodnie z wymaganiami ekologicznymi oraz uwarunkowaniami społeczno-ekonomicznymi, dofinansowanie Funduszu będzie kierowane na:

- przywracanie terenom zdegradowanym wartości przyrodniczych;
- realizację zadań z zakresu ochrony powierzchni ziemi, uzyskujących dofinansowanie ze środków zagranicznych;
- remediację zdegradowanego terenu poprzez oczyszczanie gleby, ziemi lub wód gruntowych oraz ograniczenie możliwości rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń w glebie, ziemi lub wodach.

W zakresie rolnictwa ekologicznego środki Funduszu wykorzystane zostaną m.in. na ochronę gleb użytkowanych rolniczo poprzez dofinansowanie wapnowania gleb zakwaszonych na skutek zanieczyszczenia środowiska. Działania te będą realizowane w ramach programu regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie.

Wspieranie przedsięwzięć w dziedzinie ochrony wód, adaptacji do zmian klimatu i gospodarki wodnej

W zakresie ochrony wód Fundusz będzie wspierał przedsięwzięcia mające na celu poprawę jakości wód powierzchniowych i podziemnych, w tym ochronę wód ujmowanych do celów pitnych i realizację zadań zgodnych z planami gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy i programami gospodarki wodnej.

Fundusz będzie wspierał w pierwszej kolejności projekty związane z budową i modernizacją sieci kanalizacji zbiorczych i oczyszczalni komunalnych zapewniających odpowiedni poziom jakości oczyszczania ścieków dla aglomeracji powyżej 2.000 RLM oraz programy budowy przydomowych oczyszczalni ścieków, a także budowę systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków dla obszarów poza wyznaczonymi aglomeracjami.

Planuje się również dofinansowanie:

- budowy i modernizacji obiektów gospodarki osadowej w zakresie przeróbki osadów ściekowych w oczyszczalniach ścieków;
- realizację inwestycji ograniczających emisję zanieczyszczeń do wód, a zwłaszcza substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego.

W zakresie gospodarki wodnej wsparcie finansowe Funduszu przeznaczone będzie na dofinansowanie przedsięwzięć związanych z:

- adaptacją do zmian klimatu;
- likwidacją skutków powodzi;
- zastosowaniem odnawialnych źródeł energii w gospodarce wodnej;
- zapewnieniem mieszkańcom dostępu do wody o jakości odpowiadającej normom wody do picia.

W szczególności dofinansowanie Funduszu przeznaczone będzie na:

- inwestycje w zakresie adaptacji do zmian klimatu;

- usuwanie skutków powodzi w urządzeniach wodnych, brzegach rzek lub potoków oraz urządzeniach ochrony środowiska;
- wspieranie inwestycji hydroenergetycznych poprawiających bezpieczeństwo przeciwpowodziowe.

Ponadto Fundusz będzie wspierał zadania z zakresu:

- wymiany odcinków sieci wodociągowych azbestowo-cementowych i ołowianych;
- wymiany zdegradowanych sieci wodociągowych, w których występują znaczne straty wody;
- zaopatrzenia w wodę do celów pitnych na terenach nie objętych zbiorowym systemem zaopatrzenia w wodę, na których działają bądź są budowane sieci kanalizacji sanitarnej oraz budowę i modernizację urządzeń wodociągowych w przypadku niewłaściwej jakości lub niewystarczającej ilości wody;
- modernizacji stacji uzdatniania wody w celu zapewnienia bezpieczeństwa dostaw wody pitnej.

Dodatkowo w 2025 roku przewiduje się kontynuację uruchomionego w 2024 Programu „Błękitno-zielono Infrastruktura”. Fundusz przeznaczy środki na przedsięwzięcia polegające na realizacji powiązanych funkcjonalnie inwestycji w zakresie zagospodarowania wód opadowych i kształtowania zieleni w tym: „Błękitno-zielono Infrastruktura”, likwidacja powierzchni nieprzepuszczalnych, systemy zagospodarowania wód opadowych, rozwój terenów zieleni w miastach.

Ponadto w 2025 roku przewiduje się finansowanie zadań z Programu dotyczącego usuwania skutków powodzi z 2024 roku na terenie województwa śląskiego. Fundusz przeznaczy środki na działania związane z usuwaniem skutków dla środowiska wywołanych przez ekstremalne zjawiska pogodowe na terenie województwa śląskiego.

Wspieranie przedsięwzięć w dziedzinie zapobiegania poważnym awariom i zagrożeniom środowiska

W zakresie zapobiegania poważnym awariom i zagrożeniom środowiska Fundusz będzie wspierał przedsięwzięcia mające na celu ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii oraz likwidację ich skutków, w tym przewiduje się m.in. dofinansowanie zadań dla jednostek Ochotniczej i Państwowej Straży Pożarnej.

Dofinansowanie będzie obejmowało m.in. doposażenie i zapewnienie gotowości Młodzieżowym Drużynom Pożarniczym, doposażenie jednostek Ochotniczej i Państwowej Straży Pożarnej w zakresie zakupu specjalistycznego sprzętu i wyposażenia wykorzystywanego w akcjach ratowniczych oraz podczas usuwania skutków zagrożeń, który nie jest objęty ogólnopolskim programem finansowania służb ratowniczych.

W 2025 roku Fundusz będzie kontynuował realizację programu finansowania służb ratowniczych, którego celem jest wsparcie przeznaczone dla ochotniczych straży pożarnych w zakresie zakupu specjalistycznego sprzętu wykorzystywanego w akcjach ratowniczych oraz podczas usuwania skutków zagrożeń – pojazdy.

Wspieranie przedsięwzięć w dziedzinie ochrony przyrody

W zakresie ochrony przyrody Fundusz będzie wspierał rozwój systemu obszarów chronionych w województwie śląskim oraz ochronę obszarów i obiektów cennych przyrodniczo, ochronę i działania na rzecz zachowania bioróżnorodności, w tym działania na rzecz ochrony roślin lub

zwierząt zagrożonych w ich naturalnych siedliskach, zapobieganie występowaniu zagrożeń w lasach, naprawianie szkód w środowisku przyrodniczym oraz zadrzewienia i zakrzewienia.

Środki Funduszu przeznaczone zostaną także na tworzenie na terenach ogólnodostępnych, stanowiących własność jednostek samorządu terytorialnego, terenów zieleni przeznaczonych na potrzeby społeczne i edukacyjne. Program ukierunkowany jest na finansowe wsparcie działań dotyczących zagospodarowania przestrzeni publicznej.

Wspieranie przedsięwzięć w pozostałych dziedzinach

Ponadto Fundusz planuje przeznaczyć środki m.in. na dofinansowanie zadań z zakresu:

- **edukacji ekologicznej**, w tym edukację ekologiczną dzieci i młodzieży, wspomaganie edukacji ekologicznej prowadzonej w wyższych szkołach województwa śląskiego, edukację ludzi dorosłych, propagowanie działań proekologicznych, podnoszenie powszechnej świadomości ekologicznej i udostępnianie społeczeństwu informacji o ochronie środowiska;
- **zarządzania środowiskowego w regionie, tj.:**
  - opracowań i ekspertyz, w tym na tworzenie zintegrowanego systemu zarządzania środowiskowego w województwie, opracowanie strategii i programów wdrożeniowych w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej, opracowanie strategii ochrony różnorodności biologicznej i krajobrazowej, a także opinie naukowe, opracowania i ekspertyzy;
  - systemu kontroli wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska;
  - monitoringu środowiska, w tym na: wspieranie systemów kontrolnych i pomiarowych stanu środowiska oraz stworzenie systemu upowszechniania i udostępniania informacji o stanie środowiska;
- **profilaktyki zdrowotnej**, w tym na profilaktykę specjalistyczną i działania ogólnoprofilaktyczne.

Pożyczki na zachowanie płynności finansowej

Ustawą z dnia 16 kwietnia 2020 roku o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 wprowadzono między innymi zmiany w art. 411 ustawy Prawo ochrony środowiska, dotyczące dodatkowych możliwości udzielania pożyczek przeznaczonych na zachowanie płynności finansowej.

Zmiana art. 411 ust. 1 pkt 1 polegała na zniesieniu ograniczenia udzielania pożyczek przeznaczonych na zachowanie płynności finansowej jedynie do przedsięwzięć współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej. Dzięki temu pożyczka na zachowanie płynności finansowej może być udzielana na wszystkie przedsięwzięcia, a nie tylko na przedsięwzięcia współfinansowane ze środków Unii Europejskiej. Pożyczka taka jest szczególnym rodzajem pożyczki, określonej w ustawie Prawo ochrony środowiska, czyli pożyczki na finansowanie działalności, o której mowa w art. 400a ust. 1 oraz art. 410a ust. 4-6.

Mając na uwadze powyższe, Fundusz przewiduje w ramach pożyczkowego finansowania ochrony środowiska przeznaczyć w 2025 roku na ten cel budżet w wysokości 1 000 tys. zł.

W przypadku dodatkowego zapotrzebowania na środki z tego tytułu (przekraczającego kwotę 1 000 tys. zł) dalsze finansowanie nastąpi w ramach kwot przewidzianych na finansowanie zwrotne poszczególnych kierunków wydatkowania środków finansowych.

W 2024 roku wznowiona została oferta dla banków, która będzie kontynuowana w 2025 roku. Fundusz zawarł z Bankiem Ochrony Środowiska S.A. umowę na obsługę bankowej linii kredytowej z przeznaczeniem na udzielanie kredytów, celem finansowania przedsięwzięć proekologicznych przez osoby fizyczne nieprowadzące działalności gospodarczej oraz wspólnoty mieszkaniowe. Środki przeznaczone będą na zadania w ramach następujących zakresów:

- ograniczenia emisji zanieczyszczeń do atmosfery;
- przydomowe oczyszczalnie ścieków, podłączenia do kanalizacji;
- systemy retencji i zagospodarowania wód opadowych oraz roztopowych, przyłącza wodociągowe budynku.

Mierniki osiągnięcia celów założonych przez Fundusz w ramach poszczególnych dziedzin określone zostały w Strategii działania WFOŚiGW w Katowicach na lata 2025-2028.

Biorąc pod uwagę zakładaną wielkość środków finansowych, które mogą zostać przeznaczone na finansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska, przewidywane zapotrzebowanie na środki stanowiące wkład krajowy dla przedsięwzięć dofinansowywanych z funduszy Unii Europejskiej oraz doświadczenia z lat ubiegłych w zakresie kształtowania się trendów finansowania przedsięwzięć ochrony środowiska przyjmuje się, iż planowana łączna pomoc Funduszu na ochronę środowiska w 2025 roku (pożyczki, bankowe linie kredytowe, dotacje, środki przekazywane państwowym jednostkom budżetowym, umorzenia pożyczek, nagrody) wyniesie 510 938 tys. zł (jako zabezpieczenie istniejących zobowiązań z tytułu podjętych decyzji i zawartych umów oraz kwota na podejmowanie nowych decyzji w 2025 roku). Łącznie ze środkami otrzymanymi z Unii Europejskiej w ramach Programu „FEnIKS” planowana pomoc wyniesie 1 196 614 tys. zł.

**Roczny Plan Finansowy Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej w Katowicach na 2025 rok**

w tys. zł

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2024	Plan 2025	% 4:3
1	2	3	4	5
I.	Stan Funduszu na początek roku	1 337 799	1 355 978	101%
	z tego:			
1.	Rzeczowy majątek trwały oraz wartości niematerialne i prawne	7 595	6 536	86%
2.	Udziały i akcje	13 929	15 036	108%
3.	Środki pieniężne	406 777	555 645	137%
4.	Papiery wartościowe, w tym:	0	0	
4.1.	papiery wartościowe Skarbu Państwa	0	0	
4.2.	papiery wartościowe jednostek samorządu terytorialnego	0	0	
5.	Należności	989 735	943 392	95%
5.1.	w tym z tytułu udzielonych pożyczek	984 396	942 790	96%
5.1.1.	w tym jednostkom sektora finansów publicznych	329 686	292 863	89%
6.	Pozostałe aktywa	159	28	18%
7.	Zobowiązania (minus)	-80 396	-164 659	205%
7.1.	w tym z tytułu pożyczek	0	0	
7.1.1.	w tym od jednostek sektora finansów publicznych	0	0	
II.	Przychody	234 682	889 782	379%
1.	Wpływy z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych	67 625	81 000	120%
1.1.	Wpływy z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska	65 540	80 000	122%
1.2.	Wpływy z tytułu administracyjnych kar pieniężnych	2 085	1 000	48%
2.	Nadwyżka dochodów gmin i powiatów z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych	22 140	22 000	99%
3.	Przychody z tytułu dotacji z budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego	73	0	0%
3.1.	Przychody z tytułu dotacji z budżetu państwa w tym:	73	0	0%
3.1.1.	dotacje otrzymane na cele bieżące	73	0	0%
3.1.2.	dotacje otrzymane na cele inwestycyjne	0	0	
3.2.	Przychody z tytułu dotacji z budżetów jednostek samorządu terytorialnego w tym:	0	0	
3.2.1.	dotacje otrzymane na cele bieżące	0	0	
3.2.2.	dotacje otrzymane na cele inwestycyjne	0	0	
4.	Środki otrzymane z Unii Europejskiej ¹⁾	64 916	700 576	1079%
5.	Przychody finansowe	77 116	68 000	88%
5.1.	w tym odsetki z tytułu oprocentowania udzielonych pożyczek	51 251	47 500	93%
5.1.1.	w tym od jednostek sektora finansów publicznych	16 622	14 400	87%
6.	Pozostałe przychody	2 812	18 206	647%

**Roczny Plan Finansowy Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej w Katowicach na 2025 rok**

w tys. zł

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2024	Plan 2025	% 4:3
1	2	3	4	5
III.	Koszty	216 503	930 755	430%
	<i>w tym finansowanie z UE</i>	<i>64 916</i>	<i>700 576</i>	<i>1079%</i>
1.	Dotacje, w tym:	120 541	802 607	666%
	<i>w tym finansowanie z UE</i>	<i>64 913</i>	<i>685 676</i>	<i>1056%</i>
1.1.	dotacje na cele bieżące	25 050	42 530	170%
1.1.1.	w tym przekazywane jednostkom sektora finansów publicznych	18 876	36 630	194%
1.2.	dotacje na cele inwestycyjne	95 491	760 077	796%
	<i>w tym finansowanie z UE</i>	<i>64 913</i>	<i>685 676</i>	<i>1056%</i>
1.2.1.	w tym przekazywane jednostkom sektora finansów publicznych	8 827	25 200	285%
1.3.	dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych	0	0	
1.3.1.	w tym przekazywane jednostkom sektora finansów publicznych	0	0	
1.4.	spłaty kapitału kredytów bankowych	0	0	
1.4.1.	w tym przekazywane jednostkom sektora finansów publicznych	0	0	
1.5.	dopłaty do oprocentowania lub ceny wykupu obligacji	0	0	
1.5.1.	w tym przekazywane jednostkom sektora finansów publicznych	0	0	
2.	Środki przekazywane państwowym jednostkom budżetowym za pośrednictwem rezerwy celowej budżetu państwa	19 338	27 159	140%
3.	Umorzenia pożyczek	26 242	35 000	133%
3.1.	w tym jednostkom sektora finansów publicznych	3 614	8 000	221%
4.	Nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej niezwiązaną z wykonywaniem obowiązków pracowników administracji rządowej i samorządowej	514	610	119%
5.	Inne wydatki na ochronę środowiska	0	0	
6.	Koszty działalności organów i biura w tym:	48 035	63 584	132%
	<i>w tym finansowanie z UE</i>	<i>3</i>	<i>14 900</i>	<i>496667%</i>
6.1.	wynagrodzenia i składki od nich naliczane w tym:	37 944	49 224	130%
	<i>w tym finansowanie z UE</i>	<i>0</i>	<i>12 657</i>	
6.1.1.	wynagrodzenia	32 168	41 863	130%
	<i>w tym finansowanie z UE</i>	<i>0</i>	<i>10 673</i>	
6.1.2.	składki na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych	5 004	5 971	119%
	<i>w tym finansowanie z UE</i>	<i>0</i>	<i>1 716</i>	
6.1.3.	składki na Fundusz Pracy	612	865	141%
	<i>w tym finansowanie z UE</i>	<i>0</i>	<i>222</i>	
6.2.	zakup towarów i usług	6 685	9 426	141%
	<i>w tym finansowanie z UE</i>	<i>0</i>	<i>1 962</i>	
7.	Koszty finansowe	1 747	1 005	58%
7.1.	w tym płatności odsetkowe wynikające z zaciągniętych zobowiązań	0	0	
7.1.1.	w tym od jednostek sektora finansów publicznych	0	0	
8.	Pozostałe koszty operacyjne	86	790	919%

**Roczny Plan Finansowy Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej w Katowicach na 2025 rok**

w tys. zł

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2024	Plan 2025	% 4:3
1	2	3	4	5
IV.	Stan funduszu na koniec roku w tym:	1 355 978	1 315 005	97%
1.	Rzeczowy majątek trwały oraz wartości niematerialne i prawne	6 536	7 606	116%
2.	Udziały i akcje	15 036	15 036	100%
3.	Środki pieniężne	555 645	295 733	53%
4.	Papiery wartościowe w tym:	0	0	
4.1.	papiery wartościowe Skarbu Państwa	0	0	
4.2.	papiery wartościowe jednostek samorządu terytorialnego	0	0	
5.	Należności	943 392	1 066 630	113%
5.1	w tym z tytułu udzielonych pożyczek	942 790	1 062 028	113%
5.1.1	w tym jednostkom sektora finansów publicznych	292 863	382 330	131%
6.	Pozostałe aktywa, w tym:	28	0	0%
6.1	pozostałe należności	0	0	
7.	Zobowiązania (minus)	-164 659	-70 000	43%
7.1.	w tym z tytułu pożyczek	0		
7.1.1.	w tym od jednostek sektora finansów publicznych	0		
V.	Środki na wydatki majątkowe własne ²⁾	182	2 750	1511%

1) W przypadku, gdy fundusz jest beneficjentem końcowym środków z Unii Europejskiej (instytucja realizującą projekt) należy: w tej pozycji wpisać kwotę otrzymaną z UE, a po stronie kosztów przy konkretnych wydatkach podać ile wydatkowano środków otrzymanych z UE, poprzez dodanie pozycji „w tym finansowanie z UE”.

2) Środki na wydatki majątkowe nie zmniejszają stanu funduszu na koniec roku

Kierunki wydatkowania środków finansowych Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach na 2025 rok

w tys. zł

Lp.	Kierunki wydatkowania środków	Pożyczki	Dotacje		Przekazanie środków	Razem
			na cele bieżące	na cele inwestycyjne		
1	Ochrona atmosfery i ochrona przed hałasem	220 238	0	28 400	10 440	259 078
2	Ochrona atmosfery - środki w ramach Programu FEnIKS	0	0	685 676	0	685 676
3	Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi	40 000	2 600	8 900	73	51 573
4	Ochrona przyrody	0	12 700	0	1 658	14 358
5	Edukacja ekologiczna	0	19 700	200	159	20 059
6	Ochrona wód, adaptacja do zmian klimatu i gospodarka wodna	60 000	0	21 956	1 213	83 169
7	Zapobieganie poważnym awariom i zagrożeniom środowiska	0	0	14 445	11 124	25 569
8	Opracowania i ekspertyzy	0	1 100	0	2 300	3 400
9	Monitoring środowiska	0	0	500	192	692
10	System kontroli wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska	0	1 430	0	0	1 430
11	Profilaktyka zdrowotna	0	5 000	0	0	5 000
12	Pożyczki na zachowanie płynności finansowej	1 000	0	0	0	1 000
13	Bankowe linie kredytowe					10 000
Razem		321 238	42 530	760 077	27 159	1 161 004